

Herstellen doe je zelf, maar niet alleen!

Over samenwerken met cliënten, naasten en behandelaren

Gaby Visser

Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige

Pro Persona
geestelijke gezondheidszorg

Aanleiding

Familie en vrienden

Buren

Studie,
(vrijwilligers)werk,
wijkorganisaties,
verenigingen etc

Professionele zorg en ondersteuning

- Psychische klachten staan nooit op zichzelf, maar altijd in wisselwerking met sociaal, maatschappelijke en culturele omgeving.
- Het herstelproces wordt beïnvloed door de omgeving waarin iemand zich bevindt en waar belangrijke steunbronnen zijn.
- Als zorgprofessional is het belangrijk om niet alleen het individu te behandelen, maar ook diens omgeving hierin mee te nemen.

Onderzoeksvragen voor de praktijk

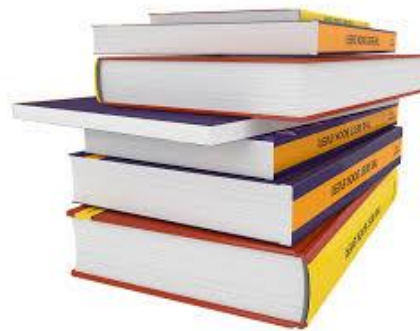
- Hoe betreft het ambulante team Stemming de omgeving (naasten) bij de behandeling van cliënten?
- Wat is het familiebeleid van Pro Persona en hoe wordt hier uitvoering aangegeven binnen het ambulante team stemming?
- Wat is bekend vanuit literatuur en wetenschappelijk onderzoek?

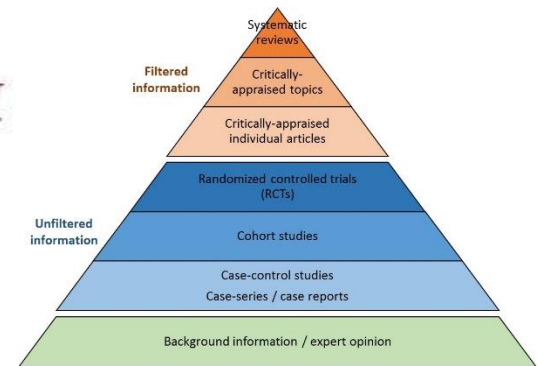
Quickscan GGz
"werken met familie"
(Ypsilon Mind, z.d.)

Dossieronderzoek

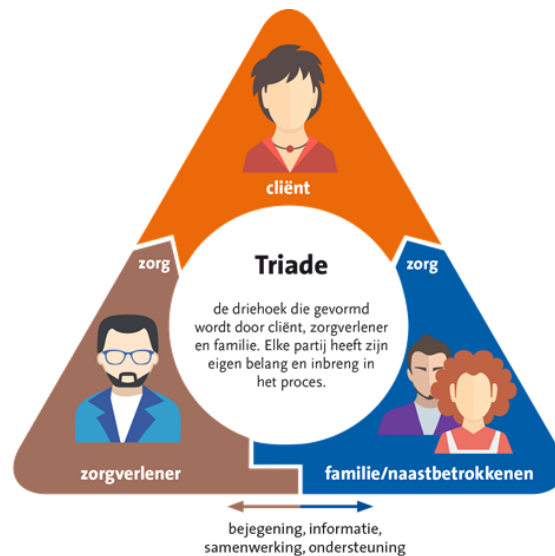

Familiebeleid PP
GGZ standaarden
Kwaliteitsstatuut

Cross sectioneel onderzoek 2022
Beschrijvend kwalitatief onderzoek
2021
Kwalitatief interviews Nederland 2020

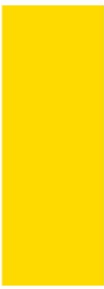
- Samenwerken met naasten bevordert herstel, verkleint het risico op decompensatie en verbetert kwaliteit van leven en relaties (Tjaden, et al., 2021) (Schaffer, 2021) (Carr, 2018).
- Systeemgerichte interventies zijn ten minste even effectief, soms zelfs effectiever dan individuele behandeling bij volwassenen met stemmingsproblematiek, volgens overzichtsstudie van 20 meta-analyses (Carr, 2018).
- Sinds 2017 heeft elke GGZ organisatie een familiebeleid (LPGGz, 2016)

Resultaten quickscan en dossieronderzoek

Quickscan

- 10 verstuurde enquêtes, 7 ingevuld
- Inbreng van naasten is belangrijk (n=7)
- Beleidstukken rondom familie/naasten delen van informatie wordt gemist (n=6)
- Behandelaren informeren naasten niet altijd over de algemene gang van zaken binnen de organisatie, behandeling, gevolgen aandoening, delen van informatie, overdragen of beëindigen van de behandeling (n=4)
- Behandelaren zijn onvoldoende op de hoogte van de ondersteuningsbehoeften van naasten of de veiligheid van kinderen (n=5)
- Behandelaren nodigen naasten uit voor gesprekken (n=7) zoals intake, behandelplan, evaluatie, echter worden richtlijnen rondom het delen van informatie en vastleggen van afspraken gemist (n=6)

Dossieronderzoek (25)

1. Aanwezigheid van naasten bij intake
2. Hulpvraag van naasten uitgevraagd
3. Contactpersoon geregistreerd
4. Toestemming delen van informatie
5. Afspraken met naasten beschreven in behandelplan
 - 6 naasten aanwezig bij intakegesprekken
 - Contactpersonen zijn vastgelegd (25)
 - Een participant vermeldt (1)
 - Toestemming delen van informatie, aspecten (16)
 - Afspraken in behandelplan tav delen informatie en samenwerken (1)

Probleemanalyse praktijk

- Behandelaren van het ECD besteden te weinig aandacht aan het betrekken van naasten bij de behandeling
- Ervaren kennistekort met betrekking tot het familiebeleid van Pro Persona.
- Erkennen het belang van naasten betrekken en nodigen hen uit voor gesprekken, echter in de praktijk blijkt dat bij veel cliënten een naaste afwezig is bij intakegesprekken.
- Het gebrek aan betrokkenheid van naasten kan gevolgen hebben voor diagnostiek, behandelduur, behandel-effectiviteit en het herstelproces.
- Signalen van overbelasting of ondersteuningsbehoeften van naasten niet opgepikt.
- Obstakels zoals onvoldoende vertrouwdheid met systemisch werken, zorgen over extra tijdsinvestering en het ontbreken van vastgestelde taken, vaardigheden en kennis van het familiebeleid belemmeren momenteel deze verandering.

Belang vanuit verschillende perspectieven

Cliënt: draagt bij aan herstel, kwaliteit van leven en relaties, verminderd kans op terugval.

Naasten: Krijgen een stem, zijn belangrijke informatie en steunbron, hebben signalerende functie, voorkomen overbelasting

Professional: Geïntegreerde behandeling en verbetering van kwaliteit van zorg.

Management, organisatie, maatschappij: draagt bij aan kortere behandeltrajecten, ambulantisering en optimale zorg.

Verbeterplan

Strategie	Doel	Activiteiten	Wie	Maanden						
				Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Check	
	Voorbereidingen	<ul style="list-style-type: none"> Cijfers verzamelen vanaf 2023 Repro afspraken folders 	Zorgmanager Projectleider							
Informerende	Informereren over kwaliteitsproject	<ul style="list-style-type: none"> Presentatie Ted-talk Mailing Walk the talk Persoonlijk gesprekken 	Projectleider Sleutelfiguren Zorgmanager							
Draagvlak/ motiverende	Het opwekken van interesse, betrokkenheid en het belang van veranderen	<ul style="list-style-type: none"> Gastspreker (Familieraad) Bijeenkomst Werkgroepen maken 	Projectleider Zorgmanager							
EVALUATIE	Tussendoor evalueren van voortgang en signaleren knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> Enquête Feedback vragen tijdens overlegmomenten Ervaringen delen Successen viëren 	Projectmanager		Beleid-overleg	Beleid-overleg				
Educatief	Kennis en vaardigheden opdoen	<ul style="list-style-type: none"> E-learning Training op werkvloer/ rollenspel Klinische les Vaardigheidstraining 	Zorgmanager Projectleider Systeemtherapeut							
Marktgericht En draagvlak motiverende	Inzicht geven in huidige en gewenste situatie, stip op de horizon, voordelen	<ul style="list-style-type: none"> Huidige cijfers, o-meting/ indicatoren presenteren Wet/regelgeving, richtlijnen/zorgstandaarden Belang voor alle doelgroepen (brainstorm) 	Zorgmanager Projectleider							
Organisatorisch Procesgericht	Aanpassen van intakeprocedure met richtlijnen van Familiebeleid en GM Naasten	<ul style="list-style-type: none"> Organisatie visie/doelen Werkwijzen aanpassen Aanpassen formulieren/ uitnodiging Proces evalueren Informatiemap samenstellen 	Werkgroepen Aandachtsfunctionaris Intake en Naasten Projectleider							
Clientgericht	Werken volgens vernieuwde intakeprocedure Cliënten/naasten informeren en bij evaluaties toetsen	<ul style="list-style-type: none"> Cliënten informeren over samenwerken met naasten Meten=weten d.m.v. clienttevredenheid/familietevredenheid Succes! We kunnen starten! TAART 	Behandelaars Projectleider							

G.Visser@propersona.nl

Pro Persona
geestelijke gezondheidszorg